

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประมงของไทย¹

รัชธิมากร ชูเขาวัง²

จากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการประมงของไทยภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 พบว่าปัจจุบันการทำการประมงของไทยยังคงเกิดปัญหาอย่างต่อเนื่องจากโดยเฉพาะปัญหาจากการเดินเรือในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ซึ่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ส่งผลให้ประเทศเพื่อนบ้านต่างประกาศขยายเขตพื้นที่เศรษฐกิจจำเพาะจากพื้นที่ทะเลหลวงเดิม ซึ่งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้นก็มีเสรีภาพเสมือนกับทะเลหลวง และอนุสัญญาฯ ยังได้ให้สิทธิอธิปไตยกับรัฐชายฝั่งเกี่ยวกับเรื่องทรัพยากรที่มีชีวิตหรือทรัพยากรทางการประมง เนื่องจากอนุสัญญาฯ ได้ให้ความสำคัญกับหลักการในเรื่องของการใช้ และการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่ง และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดทรัพยากรเช่นนั้นต้องประสบกับปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้แก่ การลักลอบปล่อยของเสีย หรือทิ้งขยะในบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รวมถึงการทำประมงเกินขนาด

ด้วยเหตุนี้รัฐชายฝั่งจึงมีสิทธิที่จะทำการบัญญัติกฎหมายและบังคับใช้กฎหมาย เพื่อเป็นไปสำหรับการสำรวจ แสวงหาประโยชน์ อนุรักษ์ และจัดการกับทรัพยากรในเขตทะเลใหม่นี้ และอาจใช้มาตรการต่าง ๆ รวมทั้งการขึ้นเรือ ตรวจค้น จับกุม และดำเนินคดีเท่าที่จำเป็นเพื่อเป็นการประกันการปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับตามที่ตนได้วางหลักการเอาไว้ตราบเท่าที่การดำเนินการนั้นได้เป็นไปอย่างสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

โดยจากหลักการและวัตถุประสงค์ข้างต้นส่งผลให้รัฐชายฝั่งบัญญัติกฎหมายขึ้น และบังคับใช้กฎหมายภายในของตนเพื่อควบคุม และคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีชีวิตในเขตทางทะเลดังกล่าว รวมถึงได้มีการบัญญัติกฎหมายสำหรับลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการละเมิด ซึ่งรัฐชายฝั่งจะใช้มาตรการต่าง ๆ ในการจับกุมเรือประมงต่างชาติที่ได้เข้ามากระทำการละเมิด ซึ่งเมื่อเกิดการจับกุมเรือดังกล่าวขึ้นแล้วกฎหมายจะต้องมีการเยียวยา โดยอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้เยียวยากับผู้ที่กระทำการละเมิด ได้แก่ รัฐเจ้าของธงที่เรือลำดังกล่าวได้ทำการละเมิดนั้นจะต้องได้รับการแจ้งจากรัฐเจ้าของชายฝั่งโดยทันที และลูกเรือจะต้องไม่ถูกจำคุกและลงโทษที่มีการกระทำโดยตรงต่อร่างกายที่จะก่อให้เกิดความบาดเจ็บหรือเจ็บปวดต่อร่างกาย รวมทั้งต้องมีการปล่อยตัวลูกเรือทันทีเมื่อมีการวางหลักประกันอย่างเหมาะสม³

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประมงของไทย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. สมชัย ศิริสมบุญแนว และคณะกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร. รัชชัย รททอง และรองศาสตราจารย์ เรืองยศ แสนภักดี

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อ 73

สำหรับประเทศไทยเป็นการประกอบอาชีพสำหรับภาคเกษตรกรที่สร้างรายได้เป็นจำนวนมากของในแต่ละปี ได้ประสบความสำเร็จในการประมงโดยติดอันดับหนึ่งในสิบของโลกที่มีผลผลิตสูง โดยเฉพาะในปี 2535 ประเทศไทย จากการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศเพื่อนบ้านต่างๆของไทยทำให้พื้นที่ประมงเดิมต้องหายไปจำนวนมาก โดยเรือประมงที่ต้องออกไปทำการประมงนอกน่านน้ำจะต้องเดินเรือผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะทั้งด้านอ่าวไทยและทะเลอันดามัน โดยทางด้านอ่าวไทยทะเลไทยจะถูกปิดล้อมเขตเศรษฐกิจจำเพาะของเวียดนามและมาเลเซียตั้งแต่ตอนใต้ของอ่าวไทย จนกระทั่งเลยไปถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะของอินโดนีเซียในทะเลจีนใต้ ด้านทะเลอันดามันทะเลไทยจะถูกปิดล้อมด้วยเขตเศรษฐกิจจำเพาะของพม่า อินโดนีเซีย และมาเลเซียตามลำดับ ทางออกสู่ทะเลหลวงที่ใกล้ที่สุดสำหรับประเทศไทย คือทะเลหลวงที่อยู่ในมหาสมุทรอินเดียซึ่งห่างออกไปทางทิศตะวันตกประมาณ 500 ไมล์ทะเล ก็ต้องผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะของอินเดียซึ่งประเทศเพื่อนบ้านของไทยที่กล่าวแล้วต่างได้ขยายเขตอำนาจรัฐเพื่อคุ้มครองทรัพยากรประมงลงไปในทะเลให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้และหลายกรณีก็เกินเลยกว่าที่พึงกระทำได้ในหลักการของกฎหมายทะเล⁴

มีการพิจารณากันว่าเรือประมงไทยได้ถูกประเทศเพื่อนบ้านต่างๆจับกุมไปแล้วไม่น้อยกว่า 10,000 ลำ และมีลูกเรือที่เคยถูกจับกุมและคุมขังในต่างประเทศเป็นจำนวนมาก นับได้ว่าเป็นการสูญเสียที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองระหว่างประเทศเป็นอันมาก

แม้ว่าในปัจจุบันเรือประมงที่ทำการประมงนอกน่านน้ำไทยส่วนใหญ่จะมีการขอสิทธิหรือสัมปทานในการทำการประมงในน่านน้ำของประเทศต่างๆอย่างถูกต้องทำให้ปัญหาการจับกุมอันเนื่องมาจากการลักลอบทำประมงในต่างประเทศนั้นๆ จะลดลงอย่างแต่ขณะเดียวกันเรือประมงบางส่วนก็พยายามที่จะออกไปทำการประมงในเขตทะเลหลวงด้วยเรือประมงที่มีขนาดใหญ่และมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือด้วยเครื่องมือชนิดใหม่ แต่เรือประมงเหล่านี้ก็ยังคงต้องประสบปัญหาในการถูกเจ้าหน้าที่ของประเทศเพื่อนบ้านต่างๆ ใช้กฎหมายประมงของตนเป็นเครื่องมือในการหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ซึ่งสร้างความความเดือดร้อนให้กับชาวประมงไทยมาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ทางรัฐบาลไทยมีการเจรจา แต่ปัญหาเดิมก็ยังคงเกิดขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแม้จะมีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 แต่ก็ยังพบปัญหาที่ทำให้กฎหมายที่มีการบังคับใช้ของรัฐชายฝั่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรโดยผู้เขียนสามารถสรุปประเด็นปัญหาไว้ 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ปัญหาเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ทางทะเลของไทย จะเห็นได้ว่าผลกระทบของการให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ที่ล่าช้า ทำให้มีพื้นที่ทับซ้อน

⁴ กอบชัย เจริญวิมลกุล. เขตเศรษฐกิจจำเพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการประมง : กรณีศึกษาไทย-มาเลเซีย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531. หน้า 110-112.

⁵ สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม. 2550. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไตรมาสที่ 4/2549. แอลงข่าว. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=95>, 20 เมษายน 2550.

ทางทะเลเกิดขึ้นจากการที่ประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านต่างใช้สิทธิตามอนุสัญญาในการขยายเขตทะเลออกไปจากทะเลอาณาเขตเดิมที่ 12 ไมล์ทะเลเป็น 200 ไมล์ทะเลโดยเรียกพื้นที่ดังกล่าวว่า “เขตเศรษฐกิจจำเพาะ” จึงทำให้มีพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ การเกิดพื้นที่ทับซ้อนระหว่างประเทศไทยกับพม่า, ไทยกับกัมพูชา, ไทยกับมาเลเซีย และไทยกับอินโดนีเซีย

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเลในข้อ 70 วรรคสอง ซึ่งเกี่ยวกับสิทธิของรัฐที่เสียเปรียบทางภูมิศาสตร์และข้อ 122 เกี่ยวกับความหมายของทะเลปิดหรือกึ่งปิดประกอบกับกรณีของประเทศไทย จะเห็นได้ว่าประเทศไทยนั้นจัดอยู่ในประเภทของรัฐที่อยู่รอบทะเลกึ่งปิดทั้งนี้ เนื่องจากทะเลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นี้ส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยทะเลอาณาเขตและเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐตั้งแต่สองรัฐขึ้นไป อีกทั้งการประกาศขยายเขตทางทะเลทำให้ประเทศไทยไม่มีเส้นทางออกสู่ทะเลหลวงโดยตรงจึงจำเป็นต้องเดินเรือผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อออกไปทำการประมงยังทะเลหลวง

นอกจากนี้ประเทศไทยสามารถอ้างได้ว่าตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการประมงของไทยนั้นชาวประมงไทยได้ทำการประมงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาเป็นเวลาช้านานโดยมิได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะในเขตน่านน้ำไทยเท่านั้น ดังนั้นเมื่อประเทศบ้านได้ประกาศขยายเขตเศรษฐกิจจำเพาะของตน ทำให้ชาวประมงไทยต้องสูญเสียพื้นที่ทำการประมงไป จึงมีความจำเป็นต้องพึ่งพาใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งในภูมิภาคนี้

ตามบทวิเคราะห์ข้างต้นจะเห็นว่าสิ่งที่ประเทศไทยจะอาศัยบทบัญญัติของข้อ 70 วรรคสอง ของอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 อาจดูว่าไม่ได้มีความสำคัญ แต่เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ของประเทศไทยทำให้พื้นที่ทางทะเลฝั่งอ่าวไทยดังกล่าวมีสภาพเป็นรัฐที่เสียเปรียบทางภูมิศาสตร์ ดังนั้นตามบทบัญญัติข้อ 70 วรรคสี่ ของอนุสัญญาฯ ได้รับรองว่ารัฐที่เสียเปรียบทางภูมิศาสตร์นั้นมีสิทธิที่จะเข้าไปใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งไม่น้อยไปกว่าสิทธิที่รัฐอื่นๆ แต่อย่างไรร่วมกันขึ้นอยู่กับดุลยพินิจและความพอใจของรัฐชายฝั่งด้วยตามข้อ 70 วรรคหก ของอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

ขณะเดียวกันตามบทบัญญัติของข้อ 62 วรรคสอง ของอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ที่ให้รัฐชายฝั่งมีอำนาจเด็ดขาดในการอนุญาตให้รัฐอื่นเข้ามาทำการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของตน ไม่ว่าจะด้วยวิธีทำสนธิสัญญาหรือการร่วมมืออื่นๆ และรัฐที่เข้ามาทำการประมงต้องปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับหรือเงื่อนไขอื่นใดตามที่รัฐชายฝั่งเป็นผู้กำหนด

ปัญหาที่เกิดขึ้นและยังคงมีมาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับเรือประมงไทยทางฝั่งทะเลอ่าวไทยโดยเฉพาะปัญหาของการเดินเรือบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือช่องแคบหมู่เกาะ

ตามอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อ 58 วรรคหนึ่ง และข้อ 87 ได้กำหนดความหมายเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของรัฐอื่นในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและเสรีภาพแห่งทะเลหลวงซึ่งจากบทบัญญัติ

ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเรือประมงต่างชาติมีเสรีภาพในการเดินเรือเช่นเดียวกับทะเลหลวง โดยการเดินเรือผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งจะต้องปฏิบัติตามที่รัฐชายฝั่งได้มีมาตรการทางกฎหมายกำหนด แต่ขณะเดียวกันก็ต้องมีข้อยกเว้นหากเรือประมงต่างชาตินั้นใช้เสรีภาพการเดินเรือในเขตเศรษฐกิจจำเพาะที่เรือประมงฝั่งมีอยู่แล้ว ซึ่งเป็นข้อยกเว้นในการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐชายฝั่งไว้ภายใต้อนุสัญญาฯ

ปัญหาจึงเกิดขึ้นโดยเรือประมงไทยต้องหาแหล่งพื้นที่ใหม่ในการทำประมง ซึ่งต้องออกเดินไปยังทะเลหลวงเนื่องจากมีเสรีภาพในการทำประมง แต่อย่างไรก็ตามการเดินทางสู่ทะเลหลวงได้จะต้องผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศเพื่อนบ้านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเรือประมงจะต้องปฏิบัติตามมาตรการของรัฐชายฝั่ง แต่การออกมาตรการของรัฐชายฝั่งโดยเฉพาะในเรื่องของการแจ้งผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่ง ทำให้เรือประมงต้องทำการแจ้งก่อนอย่างน้อยเป็นเวลา 7 วัน และต้องรอให้รัฐชายฝั่งอนุญาตก่อนจึงจะผ่านได้ ซึ่งการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อเรือประมง ทั้งเรื่องของเวลาที่เกิดความล่าช้าและก่อให้เกิดความเสียหายกับสินค้าในเรือได้ ดังนั้นปัญหาดังกล่าวจึงเป็นอุปสรรคต่อหลักเสรีภาพในการเดินเรือขณะเรือประมงต่างชาติรวมถึงเรือประมงไทยขณะใช้เสรีภาพในการเดินเรือผ่านบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งอื่นๆ ไปยังทะเลหลวง

ประเด็นที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับหลักกฎหมายที่ขัดกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เมื่อพิจารณาสิทธิของรัฐชายฝั่งในการบริหารจัดการประมงในทะเล สิทธิของรัฐย่อมผันแปรไปตามเขตต่างๆ ในทะเล โดยจะพิจารณาจากอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เป็นสำคัญ ในทะเลอาณาเขตรัฐย่อมมีอำนาจอธิปไตยอยู่แล้วภายในทะเลส่วนนี้ รัฐมีอำนาจอย่างเต็มที่ในการที่จะกำหนดมาตรการใดๆ เกี่ยวกับการทำประมง และหากมีการฝ่าฝืนก็สามารถกำหนดโทษได้ แต่สิ่งที่น่าพิจารณาก็คือ เขตเศรษฐกิจจำเพาะ และทะเลหลวง

ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะจากข้อ 61 เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตแห่งอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ให้รัฐชายฝั่งสามารถกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตและกำหนดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดังกล่าวได้โดยหลักการสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิต คือ การพิจารณากำหนดทรัพยากรที่มีชีวิตที่พึงอนุญาตให้จับได้โดยอาศัยหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในข้อ 61 ของอนุสัญญาฯ อีกทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในข้อ 62 เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีชีวิตของอนุสัญญาฯ ได้กำหนดถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรด้วยซึ่งยึดถือหลักการสำคัญที่รัฐชายฝั่งจะต้องปฏิบัติคือ หลักการใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

นอกจากนั้นรัฐชายฝั่งยังมีอำนาจที่จะตกลงหารื้อกันในกรณีของจำนวนสัตว์น้ำที่มีภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งสองรัฐหรือมากกว่า หรือทั้งภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและในบริเวณที่เลย

และประชิดกับเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้น⁶ เนื่องจากรัฐชายฝั่งมีอำนาจในการใช้สิทธิอธิปไตยในการออกข้อบังคับเกี่ยวกับการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรที่มีชีวิต ในขณะที่รัฐชายฝั่งก็มีอำนาจที่จะบังคับใช้กฎหมายโดยการบังคับใช้กฎหมายซึ่งหมายความว่าความถึงการใช้มาตรการต่างๆ รวมถึงการขึ้นเรือ ตรวจค้น จับกุม และดำเนินคดี เพื่อป้องกันการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ โดยรัฐชายฝั่งในฐานะที่เป็นรัฐภาคีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 จะต้องมีหน้าที่ที่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

ปัญหาเกิดขึ้นจากกฎหมายภายในเกี่ยวกับการประมงของประเทศเพื่อนบ้านนั้น โดยศึกษาจากพระราชบัญญัติประมงมาเลเซีย ค.ศ. 1985 พระราชบัญญัติประมงอินโดนีเซีย ค.ศ. 2004 และพระราชบัญญัติประมงพม่า ค.ศ. 1989 ซึ่งปัญหาก็จะแตกต่างกันไป

กฎหมายมาเลเซียได้มีการออกมาตรการสำหรับการเดินเรือผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะโดยพิจารณาจากพระราชบัญญัติประมงมาเลเซีย ค.ศ. 1985 ข้อ 16 (3) และข้อ 56 (1) ซึ่งการเดินเรือประมงผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวคือ จะต้องมีการแจ้งการผ่านอย่างน้อยเป็นเวลา 7 วัน และต้องเดินไปในเส้นทางที่รัฐชายฝั่งได้กำหนดไว้ อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อเรือประมงทั้งเรื่องของเวลาและความเสียหายต่อสัตว์น้ำ ซึ่งหลักการดังกล่าวย่อมขัดต่อเสรีภาพในการเดินเรือของอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

กฎหมายอินโดนีเซีย พิจารณาจากพระราชบัญญัติประมงอินโดนีเซีย ค.ศ. 2004 ข้อ 38 (1) และข้อ 69 เกี่ยวกับข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับเรือประมงต่างชาติ รวมถึงการออกมาตรการในการจมเรือ เพลเรือกรณีพบว่าเรือดังกล่าวได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งขัดกับข้อ 62 และ ข้อ 73 ของอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศ ค.ศ. 1982 และยังขัดต่อการปฏิบัติต่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอีกด้วย

กฎหมายพม่า ซึ่งพิจารณาจากพระราชบัญญัติประมงพม่า ค.ศ. 1989 ได้กำหนดหน้าที่และข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับเรือประมงต่างชาติ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกฎหมายอินโดนีเซียในเรื่องของการสันนิษฐานความผิดตามบทที่ 6 ข้อ 3(f) อีกทั้งยังมีความคล้ายกับกฎหมายมาเลเซียในเรื่องของการแจ้งเพื่อเดินทางผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่ง ตามบทที่ 4 ข้อ 31 ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

จากที่กล่าวมาข้างต้นเมื่อพิจารณาจากการใช้สิทธิอธิปไตยในการบัญญัติกฎหมายภายในของรัฐชายฝั่งทั้งสามรัฐในฐานะที่เป็นรัฐภาคีแล้ว จะเห็นได้ว่าการบัญญัติกฎหมายและในทางปฏิบัตินั้นจะเห็นว่าไม่ได้มีความสอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

ประเด็นที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับสภาพบังคับตามกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมายทะเล ตามข้อ 73 ของอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้วางหลักการเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่ง

⁶ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 ข้อ 56.

ปัญหาสภาพบังคับตามกฎหมายจากเรือประมงต่างชาติที่ได้กระทำความผิดซึ่งผู้กระทำความผิดรวมถึงรัฐชายฝั่งก็ย่อมได้รับการเยียวยาทางกฎหมายโดยรัฐชายฝั่งจะได้สิทธิในการใช้สิทธิอธิปไตยของตนเพื่อสำรวจ แสวงประโยชน์ อนุรักษ์และจัดการทรัพยากรมีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ แต่ขณะเดียวกันเรือประมงต่างชาติที่กระทำความผิดก็ย่อมได้รับการเยียวยาโดยการวางหลักประกันอย่างเหมาะสม รวมทั้งต้องไม่มีการลงโทษต่อร่างกายของผู้กระทำความผิด ตามข้อ 73 ของอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

อย่างไรก็ตามการวางหลักประกันอย่างเพียงพอก็ไม่ได้มีรายละเอียดที่ชัดเจนถึงจำนวนหรือเงื่อนไขต่างๆ เพียงแค่มีการกำหนดว่า ต้องปล่อยโดยพลันหากมีการวางประกันอย่างเพียงพอ ซึ่งก็ประเด็นดังกล่าวยังคงเป็นปัญหาว่าอย่างไรคือเพียงพอ และความเพียงพอ นั้นพิจารณาจะสิ่งใด ซึ่งในทางปฏิบัติขึ้นอยู่กับที่รัฐชายฝั่งได้มีการกำหนด แต่อย่างไรก็ยังไม่มีความชัดเจนและยังคงมีหลายประเทศที่กำหนดค่าปรับของเงินหลักประกันไว้สูงมาก โดยเรือประมงเหล่านั้นไม่สามารถชำระค่าปรับนั้นได้และปล่อยเรือรวมถึงสินค้าเกิดความเสียหายในที่สุด

ปัญหาอีกประเด็นเกี่ยวกับการวางหลักประกันของเรือประมงต่างชาติที่มีการทำละเมิดต่อรัฐชายฝั่งบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เมื่อเรือประมงเหล่านั้นถูกจับกุม ก็ต้องเข้าสู่การเยียวยาทางกฎหมาย ซึ่งรัฐชายฝั่งที่เป็นเจ้าของเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้นจะต้องปล่อยเรือประมงที่ทำการละเมิดโดยทันทีเมื่อมีการวางหลักประกันอย่างเพียงพอ ต้องปล่อยโดยทันที แต่ยังมีในบางประเทศจากกรณีที่เกิดข้อพิพาทคดีเรือซัยซีรีเฟอร์ 2 ที่มีชำระค่าปรับตามที่ศาลกำหนดแต่เจ้าหน้าที่ยังคงกักตัวลูกเรือซึ่งขัดกับอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อ 73 วรรคสอง

อีกทั้งวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายคือต้องการให้ความคุ้มครองลูกเรือและเรือประมง โดยเป็นความมุ่งหมายให้มีการใช้บทบัญญัติเช่นนี้ในทางแพ่ง ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการลงโทษแก่ลูกเรือประมงที่ไม่ต้องการให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับการประมงมีบทลงโทษทางอาญาโดยเฉพาะโทษของการจำคุกหรือเป็นการลงโทษที่ต่อร่างกายตามข้อ 73 วรรคสามของอนุสัญญาฯ ฉะนั้นการกำหนดจำนวนของเงินประกันอย่างเหมาะสมนั้นจะต้องอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นไปได้ และจะต้องไม่มีกฎหมายภายในเพื่อทำการกักขังลูกเรือประมงแทนค่าปรับ เพราะการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวไม่ได้มีความแตกต่างจากการจำคุกแต่อย่างใดเนื่องจากเป็นการใช้มาตรการทางอาญาเช่นกัน

แม้ว่ากฎหมายระหว่างประเทศจะให้สิทธิรัฐชายฝั่งในการจับกุมเรือประมงที่กระทำความผิดกฎหมาย แต่ขณะเดียวกันกฎหมายก็ต้องให้การจับกุมเรือประมงต่างชาติรวมถึงเรือประมงไทยดังกล่าวนั้นเป็นการจับกุมเฉพาะมีการละเมิดสิทธิทางการประมงกรณีมีการกระทำความผิดทางแพ่งเท่านั้น โดยรัฐชายฝั่งมีสิทธิที่อยู่เหนือตัวของทรัพยากรในฐานะที่เป็นบุริมสิทธิพิเศษโดยไม่ได้มีกรรมสิทธิ์ในตัวทรัพยากร เพราะฉะนั้นการลักลอบทำการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งอื่นเมื่อเป็นเจตนารมณ์ทางแพ่งแล้วโดยหลักนั้น

รัฐชายฝั่งจึงมีสิทธิที่จะลงโทษได้แต่เฉพาะโทษปรับเท่านั้น ไม่สามารถที่จะลงโทษโดยการจำคุกหรือลงโทษต่อเนื่องตัวร่างกายของลูกเรือและไม่สามารถที่จะทำการริบเรือไปได้

โดยการดำเนินคดีตามกฎหมายดังกล่าวมาจากการสันนิษฐานว่าเรือประมงต่างชาตินั้นได้ระทำความผิดซึ่ง การสันนิษฐานมากจากการตัดสินใจของบุคคลเพียงฝ่ายเดียวซึ่งไม่ใช่ข้อเท็จจริงแต่อย่างใด ทำให้การออกกฎหมายภายในของรัฐชายฝั่งนั้นไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ และไม่มีความเป็นธรรมตามหลักสากลอีกด้วย

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประมงของไทยภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ยังคงมีปัญหาปลายประเด็นทั้งปัญหาเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ทางทะเลของไทย ปัญหาเกี่ยวกับหลักกฎหมายที่ขัดกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และปัญหาเกี่ยวกับสภาพบังคับตามกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมายทะเล ซึ่งปัญหาเหล่านี้ก็ยังคงเกิดขึ้นในปัจจุบันทั้งยังส่งผลเสียอย่างมาก และต่อไปอาจกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศซึ่งถือว่าเป็นเรื่องละเอียดอ่อนมาก ดังนั้นเพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎหมายการประมงของแต่ละประเทศและเพื่อความเป็นธรรมแก่เรือประมงต่างชาติซึ่งรวมถึงเรือประมงไทยด้วยนั้นจึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยผู้ศึกษาขอเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาโดยแบ่งเป็น 2 กรณีดังต่อไปนี้

1. กรณีระหว่างประเทศ

จากกรณีข้างต้นซึ่งเกิดปัญหานั้นได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ทางทะเลของไทย ปัญหาเกี่ยวกับหลักกฎหมายที่ขัดกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และปัญหาเกี่ยวกับสภาพบังคับตามกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมายทะเล เนื่องจากอนุสัญญาฯ มีการบัญญัติกฎหมายในมีลักษณะที่กว้างเพื่อที่จะให้รัฐชายฝั่งได้บัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับพันธกรณีของอนุสัญญาฯ แต่การออกมาตรการรวมถึงการออกกฎหมายภายในของรัฐชายฝั่งโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านนั้นไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในสังคมปัจจุบัน อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ซึ่งเป็นถือได้ว่าเป็นกฎหมายแม่แบบทางทะเลฉบับปัจจุบันที่นานาประเทศต่างให้การยอมรับมากที่สุดในขณะนี้ และจากกรณีของการบังคับใช้กฎหมายในภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวขาดกลไกที่ชัดเจนในการที่จะทำให้วัตถุประสงค์ของบทบัญญัตินั้นสัมฤทธิ์ผล เนื่องจากอนุสัญญาฯ กฎหมายทะเลมีลักษณะเป็นเพียงการวางกรอบของกฎหมายไว้เท่านั้น

ในฐานะประเทศไทยเป็นรัฐเจ้าของสัญชาติเรือจึงต้องมีมาตรการในการให้ความคุ้มครองแก่ปัญหา และการแก้ไขเยียวยาในกรณีดังกล่าวนี้เป็นระบบ โดยใช้หลักการในเรื่องของเสรีภาพในการเดินเรือ รวมถึงหลักสัญชาติสำหรับการคุ้มครองคนชาติในกรณีที่เรือ และลูกเรือของไทยถูกจับกุมจากรัฐชายฝั่งที่เป็นประเทศเพื่อนบ้านหรือรัฐชายฝั่งที่อยู่ห่างไกลออกไปในกรณีที่เรือประมงไทยได้ประกอบกิจการการประมงในน่านน้ำที่อยู่ห่างไกลออกไป

ดังนั้นจากปัญหาข้างต้นควรที่จะมีความตกลงขึ้นมาใหม่ ซึ่งเป็นความตกลงเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ทางทะเลที่เป็นเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตรวมถึงการทำกิจกรรมทางการประมงให้มีบทบัญญัติที่เป็นไปอย่างชัดเจน อีกทั้งจะต้องมีการทำความเข้าใจระหว่างรัฐเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อลดการขัดแย้งและนำไปสู่การพิพาทในกระบวนการทางศาล รวมทั้งความตกลงดังกล่าวจะต้องเป็นการบัญญัติความตกลงขึ้นมาใหม่เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความเป็นธรรมทั้งต่อรัฐชายฝั่งและเรือประมงต่างชาติซึ่งรวมถึงเรือประมงไทยในการใช้ความตกลงนี้ด้วย โดยความตกลงใหม่นั้นจะมีลักษณะเดียวกันกับความตกลงสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติตามบทบัญญัติของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ฉบับวันที่ 10 ธันวาคม 1982 เกี่ยวกับการอนุรักษ์และจัดการมวลสัตว์น้ำชนิดข้ามเขต และมวลสัตว์น้ำชนิดอพยพย้ายถิ่นไกล ซึ่งจะต้องมีการจัดการประชุมและทำความเข้าใจออกมาอีกต่างหากเพื่อให้มีความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติได้มากยิ่งขึ้น

โดยถ้าหากเป็นความตกลงตามที่ได้เสนอนี้วัตถุประสงค์ของความตกลงก็จะเป็นการขยายหลักการในการบังคับใช้กฎหมายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะให้มีความชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายในทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการของการวางหลักประกันอย่างพอสมควร

ประเด็นเกี่ยวกับการประมงที่เรือประมงไทยและเรือประมงต่างชาติได้ประสบปัญหานั้นจะอยู่ในบริเวณพื้นที่ทะเลด้านอ่าวไทยที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ทะเลกึ่งปิดและปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในปัจจุบันซึ่งอยู่ในทะเลอาเซียน ดังนั้นความตกลงที่จะมีการทำขึ้นมาใหม่ ควรจะอยู่ในกรอบความตกลงอาเซียน เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการทำงานของคณะกรรมการสำหรับการร่างความตกลงขึ้นมาใหม่ อีกทั้งยังมีรัฐภาคีที่จำกัดเฉพาะกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านทำให้กระบวนการในการทำข้อตกลงนั้นสามารถที่จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

2. กรณีของประเทศไทย

จากการที่ประเทศไทยต้องอนุวัติการกฎหมายภายในตามพันธกรณีให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ซึ่งในกรณีนี้หากพิจารณาตามเนื้อหาของอนุสัญญาแล้ว ประเทศไทยควรต้องแก้ไขกฎหมายในส่วนของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รวมถึงการให้ความคุ้มครองและรักษาสัตว์เคลื่อนที่ทางทะเลด้วย โดยประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องแก้ไขกฎหมายตามอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเลในฐานะที่เป็นรัฐภาคี เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประมงที่เกิดขึ้นจึงขอเสนอแนะ ดังต่อไปนี้⁷

⁷ สมปอง สุจริตกุล, “กฎหมายทะเลในประเด็นซึ่งเป็นปัญหาในปัจจุบันและอนาคต”, เอกสารจาก สกว., หน้า 5.

ปัจจุบันประเทศไทยสามารถใช้กระบวนการทางศาลในการอ้างสิทธิและโต้แย้งสิทธิ โดยจะเป็นการช่วยลดภาระเสี่ยงของชาวประมงเรือประมงไทยที่ถูกจับกุม รวมถึงการกักเรือ แต่ไทยไม่มีสิทธิขอให้ปลดปล่อยอย่างทันที เมื่อเกิดข้อพิพาทจากการที่เรือประมงไทยถูกจับกุม

ประเทศไทยในฐานะเป็นรัฐภาคีจึงควรมีบทบาทสำหรับการใช้สิทธิในการเรียกร้องให้องค์การสหประชาชาติมาพิจารณาถึงปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของรัฐชายฝั่งต่างๆ และส่งผลกระทบต่อประเทศไทยซึ่งได้แก่ทะเลเพื่อนบ้านในแถบอาเซียน เนื่องจากอ่าวไทยที่ยังคงเกิดปัญหาไม่สิ้นสุด โดยพิจารณาถึงการใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของแต่ละรัฐ ซึ่งทำให้เจตนารมณ์ของอนุสัญญาฯ ในการที่ต้องการคุ้มครองเรือและลูกเรือในฐานะรัฐเจ้าของธงจากการใช้สิทธิอธิปไตยของรัฐชายฝั่งหรือประเทศเพื่อนบ้านนั้น ทำให้เกิดปัญหาทั้งในเรื่องการวางหลักประกันที่เหมาะสม รวมถึงการปล่อยเรือและลูกเรือโดยพลันด้วย

ในกรณีที่ประเทศไทยมีสถานะเป็นรัฐชายฝั่งและมีการทำประมงของเรือประมงต่างชาติโดยละเมิดในน่านน้ำที่เป็นเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทย ซึ่งตามพันธกรณีประเทศไทยตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ประกอบกับกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับเรือประมงไทยในเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้น ดังนั้นกฎหมายไทยควรมีกฎหมายภายในเกี่ยวกับเรื่องการประมงซึ่งย่อยออกมาเพื่อความชัดเจนของกฎหมาย โดยอาจจะบัญญัติอยู่ใน พระราชบัญญัติว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทย หรือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้ และการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ซึ่งเป็นการแยกออกมาในเรื่องของทรัพยากรที่มีชีวิต สำหรับเนื้อหาสาระนั้นควรที่จะมีหลักเกณฑ์ในการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องของทรัพยากรที่มีชีวิต ให้มีความชัดเจนและมีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเลเพื่อที่จะได้ใช้กฎหมายทะเลอย่างยุติธรรม จึงขอเสนอแนะให้มีประเด็นดังต่อไปนี้

การใช้เสรีภาพในการเดินเรือผ่าน โดยกฎหมายไทยจะต้องให้การรองรับการเดินเรือผ่านของเรือประมงต่างชาติ โดยมีใจความสำคัญว่า ภายในเขตทางทะเลที่เป็นเขตเศรษฐกิจจำเพาะของราชอาณาจักรไทยรัฐชายฝั่งอื่นๆ พึงใช้สิทธิ และเสรีภาพในการเดินเรือผ่านอันเป็นไปตามหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศ ตราบเท่าที่การเดินเรือผ่านมิได้กระทบกระเทือนถึงการใช้สิทธิอธิปไตยและเขตอำนาจอันส่งผลกระทบต่อราชอาณาจักรไทย

การใช้มาตรการกับเรือประมงต่างชาติในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ โดยเจ้าหน้าที่สามารถใช้อำนาจกับเรือประมงต่างชาติที่ถูกสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับประมงตามกฎหมายประมงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

การแจ้งให้รัฐเจ้าของธงทราบทันทีเมื่อได้ใช้มาตรการในการจับกุมเรือประมง โดยวิธีการโทรสารจดหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือใช้วิธีการอื่นตามความเหมาะสม

การกำหนดรูปแบบเป็นหนังสือค้ำประกันจากธนาคารหรือในรูปแบบอื่นตามที่ผู้มีอำนาจร้องขอเพื่อวางหลักประกันอย่างเหมาะสม สำหรับการปล่อยเรือและลูกเรือ โดยต้องมีการกำหนดมูลค่าของ

หลักประกันตามมูลค่าของอุปกรณ์ทางการประมง สินค้าสัตว์น้ำที่อยู่บนเรือ หรือมูลค่าของค่าปรับในอัตราโทษตามฐานของความผิดที่ได้กระทำการละเมิด ซึ่งต้องจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงรวมถึงการออกกระเบียบต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

การลงโทษเรือประมง และลูกเรือประมงต่างชาติ เฉพาะโทษปรับเท่านั้นกรณีที่เรือประมงต่างชาติได้ทำการละเมิดกฎหมายทางการประมง โดยจะต้องกำหนดค่าปรับไว้อย่างเหมาะสม ยกเว้นกรณีเรือประมงต่างชาติได้ใช้วิธีการทำประมงที่มีชอบด้วยกฎหมาย เช่น ใช้วัตถุระเบิด ใช้กระแสไฟฟ้า จะต้องดำเนินการตามหลักการแห่งความชอบธรรมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในมาตราที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษ

ขณะเดียวกันต้องมีนโยบายของภาครัฐที่ให้การคุ้มครองเรือประมง และลูกเรือประมงของไทยในกรณีที่เรือประมงของไทยได้ไปประกอบกิจกรรมทางการประมงนอกน่านน้ำ โดยกรณีนี้มีความสำคัญเนื่องจากการทำกิจกรรมทางการประมงของไทยมักจะมีประเด็นของข้อพิพาทในกรณีที่เรือประมงไทยถูกจับกุม แม้ว่าการจับกุมดังกล่าวจะเกิดขึ้นมาจากสาเหตุที่เรือเพียงแต่เดินเรือผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศอื่น ๆ หรือจะเกิดจากการที่เรือเข้าไปทำการประมง

ประเทศไทยในฐานะเจ้าของธงจะต้องคุ้มครองเรือประมงไทยรวมถึงแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบโดยการเยียวยาอันดับแรกที่ต้องทำแม้ว่าจะมีหรือยังไม่มี ความตกลงขึ้นมาใหม่ซึ่งก็คือการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี ในที่นี้เป็นการใช้เจรจาทางด้านการทูตเนื่องจากหากเกิดข้อพิพาทระหว่างประเทศซึ่งเป็นเรื่องทะเลเอื้ออำนวย จึงต้องมีการเจรจาอย่างสันติวิธีเพื่อประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย อีกทั้งจะต้องให้ความรู้และกระจายข่าวเกี่ยวกับกฎหมายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศเพื่อนบ้านที่เรือประมงไทยต้องปฏิบัติตามในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะฝ่ายเอกชนรวมถึงการจัดโครงการให้ชาวบ้านเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้รวมแสดงความคิดเห็นด้วย

เอกสารอ้างอิง

เอกสารภาษาไทย

หนังสือ

จุมพต สายสุนทร. กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 13 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2561).

_____. กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2544).

ชุมพร บัณฑิตานนท์ และคณะ. การศึกษากระบวนการการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2553).

มัลลิกา พินิจจันทร์. กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2559.

สมชัย ศิริสมบูรณ์เวช. กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมายทะเล, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555).

บทความ

ชุมพร บัณฑิตานนท์. กฎหมายทะเลเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจจำเพาะ, วารสารนิติศาสตร์ 31.

ธวัชชัย สุวรรณพาณิชย์และคณะ. การศึกษาโครงการปรับปรุงแก้ไขพระราชกำหนดการประมง 58, วารสารวิชาการ.

พนัส ทศนียานนท์. สิทธิการประมงของประเทศไทยในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศเพื่อนบ้าน, วารสารอัยการ 21 ฉบับที่ 7 ปีที่ 1.

วิทยานิพนธ์

กอบชัย เจริญวิมลกุล. เขตเศรษฐกิจจำเพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประมง : กรณีศึกษาไทย – มาเลเซีย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

จิราวัฒน์ จันทรัตน์. การวางหลักประกันและการปล่อยและลูกเรือโดยพลันตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2552.

เอกสารอื่น ๆ

กรมประมง 2563, ประวัติและความเป็นมาของกรมประมง, ค้นวันที่ 30 พฤศจิกายน 2563 จาก www.fisheries.go.th/dof_thai/Intro/History/history_dof.htm.

กรมสนธิสัญญาและกฎหมายกระทรวงการต่างประเทศ. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982.

กองทัพอากาศ กรมข่าวทหารเรือ. สรุปสถานการณ์ทางทะเล ห้วง 16-31 ก.ค. 2553.

กองทัพอากาศ สำนักงานผู้ช่วยทูตทหารไทย ณ กรุงจาการ์ตา บันทึกข้อความ ที่ 2005.2/233 ลง 20 ต.ค. 2552, ผลหารือกับเจ้าหน้าที่ประมงเมืองเบลวันกรณีเรือประมงไทยซื้อที่ดินารถถูกจับกุม.

กองทัพอากาศ สำนักงานผู้ช่วยทูตทหารไทย ณ กรุงจาการ์ตา บันทึกข้อความ ที่ 2005.2/236 ลง 28 ต.ค. 2552, ความคืบหน้ากรณีเรือประมงไทยซื้อที่ดินารถถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ประมงอินโดนีเซีย.

สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย (ข่าวสารและกิจกรรม) คำนวณวันที่ 30 พฤศจิกายน 2563 จาก www.thaifishery.or.th.

สำนักบัญชีประมงสัตว์น้ำ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม. 2550. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไตรมาสที่ 4/2549. แถลงข่าว. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=95>, 20 เมษายน 2550

สมปอง สุจริตกุล. “กฎหมายทะเลในประเด็นซึ่งเป็นปัญหาในปัจจุบันและอนาคต”, เอกสารจาก สกว, หนังสือจากสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย ที่ สปท.225/2552 ลง 16 ต.ค. 2552, เรือประมงที่ใช้สิทธิในการเดินทางผ่านโดยสุจริตถูกเรืออินโดนีเซียจับอย่างไม่เป็นธรรม.

กฎหมาย

พระราชบัญญัติประมงพม่า ค.ศ. 1989

พระราชบัญญัติประมงมาเลเซีย ค.ศ. 1985

พระราชบัญญัติประมงอินโดนีเซีย ค.ศ. 2004

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982